

Městská část
Praha 8

OSPOD

KONTAKTY:

NORMÁLNÍ JE,
SE NESOUDIT.

Městská část
Praha 8

OSPOD

INFORMACE

PRO ZÁKONNÉ

ZÁSTUPCE,

kterí řeší své rodičovství

jinak než dohodou

JAKÉ DÍTĚ
BUDE TO VAŠE?

NORMÁLNÍ JE SE NESOUDIT.

Vážení rodiče, na základě doporučení soudu, anebo orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) držíte v ruce dopis, který je součástí edukačního programu OSPOD Praha 8. Edukační program se skládá z osobní schůzky Vás obou rodičů na OSPOD a písemného informování o Vaší situaci.

Vážení rodiče, nacházíte se v situaci, kterou lze zařadit mezi tzv. životní situace náročné a je zřejmé, že její řešení není pro Vás jednoduché. Proto bychom Vás v ní rádi podpořili a nabídli Vám naše pracovní zkušenosti a podporu na cestě, která se v obdobných situacích jeví jako nejšetrnější pro všechny členy rodiny, především pro Vaše děti.

Je důležité si uvědomit, že se nacházíte v životním období, do kterého jste dospěli díky vlastním krokům a na základě Vašich jedinečných rozhodnutí. Žijeme v zemi, kde jsou zaručena a chráněna osobnostní práva, přičemž ochrana rodiny, rodičovství¹, právo rodičů na výchovu svých dětí a práva dětí na péči a lásku svých rodičů, patří k těm nejcennějším, jakým se člověku v životě může dostat.

Vy jako rodiče máte společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte², neboť základním smyslem Vaší péče je zájem dítěte³. Je obrovský dar moci rozhodnout o narození člověka a je velikou odpovědností a uměním zajistit svým dětem dětství v tradiční podobě a postavit je do života tak, aby našly nejen společenské uplatnění, ale aby především vstupovaly do dospělosti se zdravými vztahy se svými nejbližšími. Jedině tak Vás budou moci v budoucnu obdarovat vlastní rodinou, jejíž součástí budete stále Vy oba, pouze se posunete do okruhu tzv. širší rodiny.

Je zřejmé, že řešíte nejkřehčí vztahy v životě, které Vás budou provázet po celou dobu Vašeho bytí. Ochrana těchto vztahů v rodinném a osobním kruhu, přinese v konečné fázi pozitiva pro všechny. Naopak obrovskou ztrátou je, když rodiče na tato svá práva rezignují a předají je do rukou státu.

Všichni postupně ztratíte, přičemž velkou ztrátou, bude Vaše právo rozhodovat o sobě a o svých dětech sami.

Protože tvůrci zákonů a pravidel jsou si této jedinečnosti vědomí, začlenili do právních norem mechanismy, které znovu a znovu apelují na rodiče, aby se o svých dětech dohodli. Je to totiž to nejcennější, co jim můžete poskytnout poté, co máte ověřeno, že společné soužití Vaší rodiny je nemožné. Jedině Vaše dohoda může být základním kamenem pro úpravu nových rodinných vztahů.

¹ Listina základních práv a svobod, čl. 32, odst. 1, 4 a 5

² § 855, odst. 1, § 856, odst. 2 NOZ

³ Úmluva o právech dítěte, čl. 3, odst. 1; čl. 18,

Důležitým mezníkem pro úspěšné vyřešení složitých situací, je vyhodnotit správně reálný stav a vlastní možnosti. Zamyslete se a odpovězte si prosím na následující otázky:

- Kam nyní směřuji a o co usiluji?
- Co nabízím pro řešení situace za sebe, čím mohou pomoci moji blízcí?
- Jak si přeji aby vypadal život a rodinné vztahy mého dítěte v jeho rané dospělosti?
- V čem mi může pomoci stát?

Možná se Vám jeví čtyři základní otázky jako nadbytečné. Z naší zkušenosti však víme, že nikoli. Procházíte situací, která je pro Vás emočně náročná a proto je běžné, že v této fázi, vidíte věci rozjitřené vlastními emocemi i emocemi svého partnera/ky. V takové situaci člověk snadno ztratí nadhled a lehce se ponoří do nekonečných dohadů o běžných každodenních záležitostech.

Níže se pokusíme popsat, jakými směry se může Vaše situace ubírat, jaká právní zajištění stát poskytuje, ale naopak i to, co Vám stát poskytnout nemůže a co i nadále zůstane jediné ve Vašich rukou. Je důležité Vám říci, že **kombinace toho, že o obrazu Vašeho budoucího života rozhodne autoritativně někdo jiný (soud) bývá největším úskalím.**

Co by měla dohoda obsahovat a na čem by měla být založena?

Je třeba si uvědomit, že nezbytné je jen jediné rozhodnutí soudu a to rozhodnutí o výchově a výživě v případě podání žádosti o rozvod manželství. Všechna další rodičovská rozhodnutí jsou v první řadě jediné ve Vašich rukou a mimosoudní dohody mají přednost. Důležité je ještě vědět, že i v případě výchovy a výživy pro účely rozvodového řízení, může soud schválit rozsudkem Vaši rodičovskou dohodu.

Zamyslete se nyní prosím nad tím, v jaké fázi a před jakým rozhodováním stojíte. Porovnejte, zda dokážete svoji rodičovskou odpovědnost⁴ a ukázněnost oddělit od vlastních pocitů křivdy, ublížení a třeba i znechucení. Pokud máte jen malé podezření, že to aktuálně je pro Vás obtížné a nejste si jisti, vězte, že je to naprosto běžný jev a je velmi důležité využít podpory odborníka pro mezilidské vztahy. Mnohdy může postačit i otevřený rozhovor s dobrým přítelem, známým, který nemá v úmyslu Vaše rodinné vztahy hrodit, ale který Vám pomůže nastavit zrcadlo, ve kterém budete vidět aktuální stav reálně. Vždy, je však nutné vracet rozum na začátek. Jedině Vy sami jste vybrali pro své děti svůj rodičovský protějšek a je třeba za toto rozhodnutí převzít odpovědnost.

Soud je vždy otevřen k nalezení smírného řešení mezi Vámi a bude akceptovat Vaši dohodu, pokud nebude proti zájmu dítěte⁵.

Obecně platí, že soud vede účastníky k nalezení smírného řešení. Za tím účelem je informuje o možnostech mimosoudního smírného nebo mediačního jednání⁶. Takže pokud je následně soudu předložena Vaše dohoda o úpravě Vašich poměrů, soud Vaši dohodu schválí, pokud není na škodu zájmu a blahu dítěte⁷. Pokud Vaši dohodu mezi Vámi rodiči soud uzná a akceptuje, není možné proti dohodnutému výroku podat odvolání⁸.

Soud při rozhodování o svěřením dítěte do péče dbá mimo jiné i na právo dítěte na péči obou rodičů a zajímá se tedy i o schopnost rodiče dohodnout se na výchově a dalších záležitostech týkajících se dítěte s druhým rodičem.

⁴ Rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud. (srvn. NOZ § 858, § 865-874)

⁵ Soud může rozhodnout i tak, že schválí dohodu rodičů, ledaže je zřejmé, že dohodnutý způsob výkonu rodičovské odpovědnosti není v souladu se zájmem dítěte. (srvn. § 906, odst. 2 NOZ)

⁶ § 9 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen ZŘS),

⁷ § 10, odst. 1 ZŘS stanovuje: „Pokud je mezi účastníky uzavřena dohoda o předmětu řízení, sepíše soud o takovém úkonu protokol. Dokud není protokol podepsán všemi účastníky, soud k dohodě nepřihlíží.

§ 10, odst. 2 ZŘS stanovuje: „Jestliže se dohoda podle odstavce 1 schvaluje formou usnesení a účastníci se vzdali práva na odvolání, nemusí usnesení obsahovat odůvodnění.

⁸ § 476 ZŘS „Schválil-li soud ve věcech péče soudu o nezletilé rozsudkem dohodu rodičů, nejsou rodiče oprávněni podat odvolání do výroku, jímž byla dohoda schválena.“

1) Při vytváření dohody mezi Vámi, rodiči, **je třeba zohlednit zájem dítěte**, jinak soud Vámi předloženou dohodu zamítne. Vychází se z přesvědčení, že rodičovskou odpovědnost týkající se osoby dítěte, vykonávají rodiče způsobem a v míře odpovídající stupni vývoje dítěte. Rozhodují-li rodiče o vzdělání nebo o pracovním uplatnění dítěte, vezmou v úvahu jeho názor, schopnosti a nadání⁹.

2) Dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, **má právo stýkat se s druhým rodičem** v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk dítěte s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat¹⁰.

3) **Rodič, který má dítě v péči, a druhý rodič se musejí zdržet všeho, co narušuje vztah dítěte k oběma rodičům nebo co výchovu dítěte ztěžuje**. Brání-li rodič, který má dítě v péči, bezdůvodně trvale či opakovaně druhému rodiči ve styku s dítětem, může být takové chování důvodem i pro nové rozhodnutí soudu o tom, který z rodičů má mít dítě ve své péči¹¹.

4) **Rodiče jsou povinni si vzájemně sdělit vše podstatné, co se týká dítěte a jeho zájmů¹²**.

5) Dohoda by měla navrhnout způsob péče o dítě a to svěřením **do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče. Je důležité vědět, že svěřením dítěte do péče jednoho z rodičů nejsou krácena rodičovská práva druhého rodiče**. Určením způsobu péče se určuje v podstatě jen to, kde bude dítě bydlet a kdo bude zajišťovat jeho každodenní potřeby.

I po úpravě poměrů zůstávají oba rodiče i nadále rovnocennými nositeli rodičovské zodpovědnosti, pokud soud výslovně neroz- hodne jinak.

⁹ § 880, odst. 1 a 2 NOZ

¹⁰ § 888 NOZ, §927 NOZ, §497 - § 503 ZŘS

¹¹ § 889 NOZ

¹² § 890 NOZ

Jakou pomoc lze očekávat od OSPOD ÚMČ Praha 8?

OSPOD Vám může pomoci dospět k dohodě v rámci své poradenské a edukační činnosti, kterou dle zákona je oprávněn vykonávat¹³, resp. za použití nástrojů sociální práce, případně odkazem na další odborná pracoviště.

OSPOD je nakloněn Vám pomoci projít náročnou rodinnou situací tak, aby momentální rodičovskou neshodou trpěly co nejméně Vaše děti.

Naopak, OSPOD nemůže rozhodovat za Vás rodiče, nemůže suplovat citové a osobní vztahy mezi Vámi, rodiči a dítětem. OSPOD nehledá viníka, nevychovává. Neumí a nemůže řešit Vaše osobní konflikty a nestane se spojencem jednoho z Vás proti druhému. **OSPOD bude chtít jednat jedině s Vámi oběma.** Nevyužívejte prosím OSPOD jako místo pro stížnosti a reklamace na druhého rodiče. Vaší situaci to nepomůže a OSPOD není příslušný takové stížnosti řešit.

Jakou pomoc lze očekávat od Obvodního soudu pro Prahu 8?

Maximální snahu o zachování Vašich osobních práv a rodičovských kompetencí. Jinými slovy maximální snahu o pochopení Vaší rodinné situace a v co nejvyšší míře je promítnout do soudního rozhodnutí.

Naopak ani soud Vám **žádným rozhodnutím neurovná Vaše osobní pocity a pohnutky.** Váš domov a úroveň Vašich rodinných vztahů si určujete jedině Vy sami a konečně o jejich vyspělosti může svědčit mimo jiné i skutečnost, kolikrát se v životě svých dětí vzdáte svého jedinečného práva řídit a utvářet život svých dětí, a předáte je do rukou státu, soudu.

Soud rozhodne, ale Vy budete podle rozhodnutí žít. Využijte svých možností se na rozhodování o sobě podílet.

¹³ § 10 a § 11 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZSPOD“)

Co bude nyní následovat?

- Budete absolvovat a možná už jste absolvovali edukační schůzku na OSPOD. Tato má sloužit jako podpora pro Vás. Schůzka bude vedena jediným cílem, seznámit Vás s nastalou situací a vést Vás ke smírnému řešení. Je zřejmé, že OSPOD nebude řešit Vaše osobní vztahové záležitosti, které patří jedině do Vašeho soukromí, anebo na půdu odborníků pro mezilidské vztahy. Tím OSPOD sám o sobě není.
- Pokud se rozhodnete i po schůzce na OSPOD dále pokračovat v soudním řízení, bude následovat soudní jednání. **Přímo u soudního jednání můžete uzavřít rodičovskou dohodu.** V opačném případě Vás i soud povede stejným směrem a bude se pokoušet o to, aby výsledkem Vaší rodičovské neshody, byla dohoda.

- Je možné, že dle uvážení využije soud i své pravomoci o uložení povinnosti Vám, rodičům, využít pomoci odborného poradenského zařízení. (stejnou pravomoc má i OSPOD, v rámci správního řízení)
- Pokud se rozhodnete i poté pokračovat v soudním řízení, odborné zařízení Vás povede stejným směrem. Tedy tak, aby z Vaší rodičovské neshody byla dohoda.
- Pokud se rozhodnete i poté pokračovat v soudním řízení, budete již možná odborně podpořeni a schopni uzavřít o Vašich dětech před soudem dohodu.
- Pokud neuzavřete dohodu, bude mít soud již dosti indicií a důkazů (včetně toho, kdo z rodičů je více nakloněn rodinným kompromisům a dokáže lépe zachovat Vašemu dítěti dobré vztahy s druhým rodičem), aby rozhodl autoritativně.
- Důležitá je i samozřejmá informace, že se

u soudního řízení můžete nechat zastupovat právním zástupcem, stejně jako Vaše děti budou před soudem zastoupeni kolizním opatrovníkem (tím bývá ustanoven nejčastěji OSPOD). Vaše osobní účast je však v opatrovnických řízeních nenahraditelná, stejně jako osobní participace v kontaktu s OSPOD. Právní zástupci však mohou být pro Vás v případě potřeby důležitou oporou, které důvěřujete a která Vám pomůže dospět ke smírnému řešení situace. Právní zastoupení není v opatrovnickém řízení nutné.

Vážení rodiče, dočetli jste na konec informačního dopisu. Než se s Vámi rozloučíme, dovolíme si Vám ještě připomenout, že žádný advokát, žádný soud, ani žádný OSPOD nebude žít Váš život a že **NORMÁLNÍ JE SE NESOUDIT.**

PŘEJEME VÁM I VAŠIM DĚTEM HODNĚ ŠTĚSTÍ .